

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Talpă Boris, Daguța Sergiu,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea recursului în anulare declarat de către petiționarul Negură Ion, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 ianuarie 2023, în cauza penală la plângerea înaintată în temeiul art.313 Cod de procedură penală,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 07 martie 2022 petiționarul Negură Ion s-a adresat judecătorului de instrucție cu o plângere în condițiile art.313 Cod de procedură penală, potrivit căreia contestată acțiunile/inacțiunile și actele organului de urmărire penală și ale procurorului.

În motivarea plângerii a indicat că, plângerea este înaintată pe faptul inacțiunilor procurorului-șef al Procuraturii raionului Cimișlia, Caraivan Ruslan, privind neprimirea răspunsului la plângerea (explicație) din data de 04 ianuarie 2022 cu nr. de intrare 9 în termenul prevăzut de lege.

2. Prin încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 29 iulie 2022, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă plângerea petiționarului Negură Ion împotriva acțiunilor/inacțiunilor și actelor organului de urmărire penală și ale procurorului.

3. La 22 august 2022, Negură Ion a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Comrat, sediul Central din 29 iulie 2022, prin care a solicitat casarea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare, din motiv că el a fost în imposibilitate de a participa la ședința de judecată din 20.07.2022.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 ianuarie 2023, s-a respins ca inadmisibil recursul declarat de către Negură Ion și s-a menținut încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 29 iulie 2022.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a statuat că, art.313 alin.(6) Cod de procedură penală, prevede că încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs a conchis că încheierea din 29 iulie 2022 emisă în ordinea art.313 Cod de procedură penală, prin care s-a respins ca inadmisibilă plângerea petiționarului, nu este pasibilă căilor de atac reieșind din prevederile art.313 art.(6) Cod de procedură penală și ca consecință nu prezintă încălcarea dreptului constituțional al petiționarului.

Astfel, instanța de recurs a constatat că instanța de judecată just a indicat că încheierea nu poate fi atacată cu recurs și este irevocabilă. Legislatorul a stabilit prompt procedura controlului judiciar asupra plângerilor împotriva unei hotărâri judecătorești irevocabile. Astfel, Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertățile Fundamentale ale Omului cu nr.

1950 din 04 noiembrie 1950 nu garantează petiționarului dreptul de a contesta o hotărâre judecătorească irevocabilă, dacă această hotărâre este adoptată conform prevederilor legale.

Subsecvent, instanța de recurs a reținut că, Negură Ion nu a avut dreptul legal de a înainta recurs asupra încheierii vizate mai sus, prin consecință instanța nu dat apreciere alegațiilor recurentului din recursul înaintat.

La caz, instanța de recurs a notat că, în art.6 al Convenției Europene este consolidat în mod expres respectarea principiului securității juridice, în acest context fiind relevante prevederile pct.16 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Soluția de respingere a apelului (respectiv recursului) ca depus peste termen sau inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel (recurs) nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal”.

În final, instanța de recurs a conchis că, respingerea recursului ca inadmisibil echivalează cu nerezolvarea fondului, prin neutilizarea căii de atac – recursul.

5. Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 ianuarie 2023, este atacată cu recurs în anulare de către petiționarul Negură Ion, prin care solicită casarea deciziei și adoptarea unei noi hotărâri.

6. În motivarea recursului în anulare petiționarul Negură Ion invocă următoarele:

- la examinarea cauzei, instanța de recurs a încălcat prevederile art.20 din Constituția Republicii Moldova – accesul liber la justiție și prevederile art.19 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Persoana care efectuează urmărirea penală și judecătorul nu pot participa la examinarea cauzei în cazul în care ei, direct sau indirect, sânt interesați în proces;

- completul de judecată a mai participat la examinarea acestei cauze luând hotărâri anterioare, fiind obligați conform art.33 Cod de procedură penală să declare abținere de la examinarea cauzei, ceea ce nu s-a întâmplat, astfel, au încălcat dreptul la un proces echitabil.

7. Examinând admisibilitatea recursului în anulare, în baza actelor din dosarul cauzei și a motivelor invocate, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Completul de judecată menționează că, cauza dată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea privind modificarea unor acte normative nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023 și ulterior completată prin Legea privind modificarea unor acte normative nr.286 din 05.10.2023, în vigoare 28.11.2023, în conformitate cu care, recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.

În conformitate cu art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, (în vigoare până la 01.09.2023, când a intrat în vigoare Legea nr.246 din 31.07.2023, completată prin Legea nr.286 din 05.10.2023, în vigoare din 28.11.2023), după epuizarea căilor ordinare de atac, Procurorul General și adjuncții săi, persoanele menționate la art.401 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, precum și în numele acestora - apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești irevocabile,.

Conform art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Conform art.456 alin.(1) coroborat cu art.432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art.455 Cod de procedură penală.

În textul art.455 alin.(2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea

ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art.453 Cod de procedură penală.

Prin urmare, normele de drept nominalizate indicau în mod expres că, puteau fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești, prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea II ale Codului de procedură penală, adică calea apelului și/sau recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus, în raport cu speța dată, rezultă că, decizia instanței de recurs prin care a fost menținută încheierea adoptată în cauza penală, la plângerea înaintată în temeiul art.313 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs în speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Conform prevederilor art.art.455 alin.(2) pct. 7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, or, acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art.art.432 alin.(2) pct. 1), 453, 456 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către petiționarul Negură Ion, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 ianuarie 2023, în cauza penală la plângerea înaintată în temeiul art.313 Cod de procedură penală, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Daguța Sergiu